

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

година XXXV
февруари 2025 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

**Председателят на СИБ Георги Колев присъства на тържеството
по случай 127-годишнина на Българската телеграфна агенция,
по покана на генералния директор Кирил Вълчев**

I. Българската телеграфна агенция (БТА) отбеляза 127-ата си годишнина на 16 февруари т.г. На този ден излиза първият бюлетин. Агенцията посрещна годишнината си с читалня за архивите, собствен шрифт и обновена новинарска стая (нюзрум). Всички обновления бяха показани на гостите на БТА, сред които бяха председателят на Народното събрание Наталия Киселова, вицепрезидентът Илияна Йотова, президентът Росен Плевнелиев, министри, депутати, представители на институции и неправителствени организации и др. Председателят на СИБ Георги Колев се срещна с г-жа Киселова и предложи организирането на кръгла маса в Парламента по проблемите на хората с увреждания.

Представен беше и центърът, в който се извършва дигитализация на архивите и фишовете на БТА. Вицепрезидентът г-жа Йотова разговаря лично с работещите тук за тяхната специфична работа. Служителите показаха как се визуализират микрофишове.

Смятахме, че е изчезнал бюлетинът от 1903 г. за Илинденско-Преображенското въстание, разказа генералният директор. Той посочи, че бюлетинът е бил открит впоследствие. От него се вижда нещо много ценно - "Вестниците по света отбелязват Илинденско-Преображенското въстание само с понятието "българско", каза Вълчев.

Показано беше помещението, в което се съхранява и чуждият печат, както и библиотеката на БТА.

Кирил Вълчев приветства след това гостите в Националния пресклуб на БТА, където разказа още за обновлението на БТА, които са реализирани по проекта "Красива България" на Министерството на труда и социалната политика и по Плана за възстановяване и устойчивост.

Новият информационен център дава възможност за достъп до архивите на БТА на всички заинтересовани страни в сферата на журналистиката, културата, образованието и науката. Достъп до архивите ще имат също и всички ученици и студенти. Осигурен е достъп до читалнята на хора с увреждания, като е ремонтирана рампата към входа по проект „Красива България“.

Българската телеграфна агенция модернизира сградата си, обнови и освети фасадата и осигури достъпна среда за хората с увреждания до Националния пресклуб и зала „МаксИМ“.

С цел осигуряване на достъпа за хора с увреждания вътре в сградата са инсталирани две електрически стълбищни платформи. Едната от платформите е разположена до Националния пресклуб, където всеки ден се организират различни пресконференции, а другата е до мултимедийния център „МаксИМ“.

Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Даниил освети обновената новинарска стая. Всички гости бяха посрещнати лично от генералния директор на БТА Кирил Вълчев.

Честването на 127-ата годишнина на БТА приключи с демонстрация на

новата осветителна инсталация на фасадата на сградата. БТА вече осветена в цветовете на българското знаме - бяло, зелено и червено.

Информацията и снимките са на БТА – медиен партньор на СИБ

II. По покана на министъра на труда и социалната политика г-н Борислав Гуцанов, в МТСП на 27 февруари т.г. се състоя среща с национално представителните организации на и за хората с увреждания.

Министърът запозна организациите с най-важните приоритети в областта на политиката за хората с увреждания и призова за работа в постоянен диалог.

“Министерството на труда и социалната политика (МТСП) е вашето министерство. Тук винаги ще можете да намерите подкрепа”, заяви г-н Гуцанов на срещата.

Основни приоритетни области за съвместна дейност, които представиха организациите са подобряване достъпността на обществената среда, работата по интеграция на хората с увреждания на пазара на труда, развитието на социалните услуги и др.

Министър Гуцанов изтъкна, че държавата и общините трябва да са ангажирани с трудовата заетост на хората с увреждания, както е заложено в Закона.

По време на срещата всяка организация представи своите дейности и предизвикателствата, пред които е изправена. Обсъдени бяха възможностите за държавна подкрепа, както и за актуализиране на възнагражденията на работещите в социалните услуги. Министър Гуцанов възложи на екипа на МТСП в най-кратък срок да обобщят необходимите мерки, които министерството

може да предприеме.

„Решение винаги има, стига да има желание от двете страни“, допълни той.

От своя страна, председателят на СИБ г-н Георги Колев представи следните актуални проблеми, касаещи политиката за хората с увреждания:

- **Спешно реализиране на Концепцията за нормативни промени, насочени към повишаване на ефективността на политиката за хората с увреждания, разработена от МТСП през 2023 г., но неосъществена до момента поради липса на редовно правителство;**

- **Изготвяне на Факултативния протокол към Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания -**

Държавните органи, национално представителните организации на и за хората с увреждания, както и всички заинтересовани страни, е необходимо до 2025 г. да изготвят допълнителни законодателни промени, с които да въведат приложението на Конвенцията;

- **Транспониране на законодателството, в срок до 05 юни 2028 г., в изпълнение на ДИРЕКТИВА (ЕС) 2024/2841 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 октомври 2024 г. за установяване на Европейската карта за хора с увреждания и на Европейската карта за паркиране за хора с увреждания;**

- **Реализацията на Проект „Предоставяне на помощни средства за хора с трайни увреждания“ до края на 2025 г.;**

- **Необходимост от усъвършенстване на Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност, с оглед облекчаване на процедурата по кандидатстване на хората с увреждания.**

Срещата приключи с уверение от страна на министър Гуцанов, че в скоро време ще се организира работна група в министерството и започване на съвместна работа по поставените по-горе проблемни области.

III. Лекарски консултативни комисии с нови състави работят в Кърджалийско от началото на годината. Те са определени със заповеди на директора на Регионална здравна инспекция в Кърджали д-р Виктор Кирчев.

Отговаряме на очакванията на хората. Темата за лекарските консултативни комисии бе повдигната от Регионалната организация на Съюза на инвалидите в Кърджали. Уведомили сме ги писмено за съставите, каза д-р Виктор Кирчев.

От изданието припомнят, че председателката на РО на СИБ Шенай Бекир сигнализира за това, че ЛКК в областта не работят и хора с увреждания пътуват

до Пловдив и Хасково. Сега специално има структурирана в МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ Специализирана лекарска комисия за технически помощни средства.

Най-много ЛКК функционират в областната болница. Те са Обща ЛКК и 13 специализирани, като сред тях са по очни болести, кардиология, акушерство и гинекология и други.

Специализирани ЛКК има новоназначени в МБАЛ „Ардино“ и МБАЛ „Д-р Сергей Ростовцев“ в Момчилград, както и в Държавната психиатрична болница в Кърджали.

Общи и специализирани ЛКК функционират и в ДКЦ 1, МЦ „Авицена“ и МЦ „Здраве“ в Кърджали.

Издание BGVESTINET Кърджали

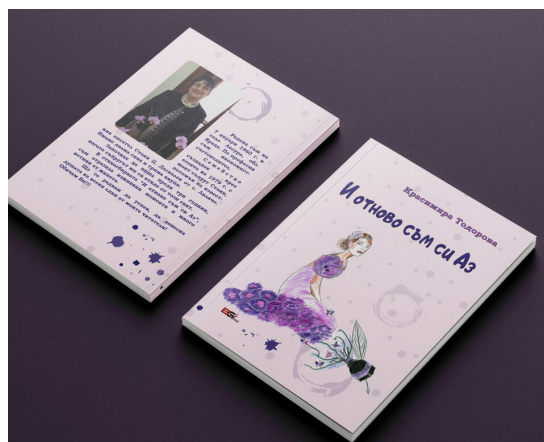
IV. Иновативни здравно-социални услуги за хора в неравностойно положение

Смярката ще бъде надградено предоставянето на интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда по операция „Грижа в дома“, на която разчитаха възрастните хора в невъзможност за самообслужване и хората с увреждания. С европейски средства ще бъде изграден иновативен модел за дистанционен мониторинг на здравия и психо-социалния статус на най-уязвимите групи от българското общество, стъпвайки на съвременните информационни и комуникационни технологии. Въвеждането на иновативната социална услуга няма да бъде за сметка на реалното предоставяне на услугите, а по-скоро ще се търси допълващ ефект и то само при желание от страна на бенефициентите.

Допустима дейност ще бъдат специализираните обучения и супервизия на екипите, включително за въвеждане на нови методологии за оценка на потребностите. Бюджетът на мярката е в размер на 100 млн. лв., а проекти ще могат да подават общини и райони на общини. Очаква се по новата операция да бъдат подкрепени над 10 хил. участници в неравностойно положение, както и да бъдат подобро условия на живот за 10 000 участници в неравностойно положение.

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. На 29 януари т.г. Красимира Тодорова – член на Общинската организация (ОО) на СИБ във Враца представи своята първа

стихосбирка. Представянето бе в Клуба на инвалида във Враца в присъствието на членовете от организация на СИБ.

„Стихосбирката „И отново съм си аз“ представя моменти от живота ѝ. Основното послание, което отправя авторката с нейното издаване е хората да не се отказват. "Аз самата съм пример за това каквото и да се случи, се изправям и продължавам напред“, каза Красимира Тодорова. По думите ѝ е започнала да пише преди три години, когато загубила съпруга си.

II. От стари времена по българските земи първата резитба на лозята се правела (и се прави) на 14 февруари – деня, в който се чествала паметта на светия мъченик Трифон. След утринната служба

в черквите свещениците били канени да осветят предстоящата реколта и да вземат участие в символичната първа резитба на лозите. Сега, след реформата на календара, Българската православна църква чества паметта на Светия Мъченик Свети Трифон и зарязването на лозите на 1-ви февруари, но датата 14 февруари е останала и остава дълбоко вкоренена в съзнанието на народа. Както и преди, това е празник на виното и веселието.

Ние, от Общинската организация на СИБ в Разград, сме благословени с хубава астма в двора на клуба. Както всяка година, така и тази се събрахме, зарязахме хубаво лозата, пихме греяно вино с мед и плодове, попяхме и поиграхме.

Елена Енева

III. На 15.02.2025 год. в клуба на СИБ „Надежда“ в Добрич отбелязахме юбилея на нашия приятел Атанас Великов.

90 години на много труд, успехи и достойно изживян живот с много любов в семейното огнище.

Живот се дава на всеки, но старост само на избрани.

Душата няма възраст, нито сърцето бръчки.

Скоро Атанас Великов и неговата съпруга Желка Великова отпразнуваха своята Диамантена сватба, 60 години семеен живот.

Ние, приятелите на семейството им пожелаваме още дълги години да се наслаждават на живота с много любов и подкрепа. На юбиляра да достигне

столетие.

Той е голям почитател и изпълнител на народни песни и ще се радваме още дълги години да слушаме медения му глас.

Бъди здрав приятелю!
Изтанцувай го този живот, с любов!
ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

Добра Колева

IV. На 17 февруари в клуба на инвалида "Хинап" в гр. Балчик се проведе запознаване на членовете на СИБ с живота и творчеството на Антон Павлович Чехов!

V. Нямахме как велинградският клуб на инвалидите "Зорница" да подмине жизнерадостния народен празник "Св. Трифон Зарезан", а с него и Деня на любовта, още повече, че празникът отдавна се е вписал в клубния живот, а всяка година внасяме в него нещо ново. Тази година имаме скъпи гости - певческата група на организацията на инвалидите в Пещера - прекрасен, талантлив и вдъхновен състав. И стана едно красиво приятелско надпяване с не по-малко талантливата велинградска певческа група.

На този фон специална комисия измежду домакините и гостите дегустираше 12 вина на участници в конкурса "Най-добро домашно вино", ежегодно провеждан на

този ден от Клуб "Зорница". Уважаемата комисия подреди вината по вкус и качества, след което ги пусна по масите за дооценяване от празнуващите, което те направиха без подканяне. Раздадени бяха дипломи и награди. Следвайки истината, че виното и любовта са неразделни, отдадохме нужната почит и на св. Валентин с възнуващи стихове за любовта и песни - хитове, а гостите от Пещера получиха "валентинки" с красиви любовни рими и мускалчета с розов парфюм.

Кметът на Велинград д-р Коев дойде да ни поздрави с празника и каза много хубави думи за традицията, за духовността и за нас с пожелание за здраве, щастие и обич. Ние пък му благодарихме за чисто новия климатик, който получихме веднага в клуба, след като старият спря да работи в най-мразовитите дни. Така че не студовахме нито ден.

Катя Славова - председател

VI. На 18.02 в клуба на СИБ във Велико Търново членове на общинската организация на СИБ отбелязахме 152 години от обесването на Васил Левски. Любопитна информация ни поднесе Йордан Йорданов, а Атанаска Новакова рецитира.

Благодарихме им от името на всички присъстващи.

Йорданка Петрова пък предложи на присъстващите изработените от "Арт ателието" мартенички, картички и гоблени.

Йотка Вълева

председател на РО В. Търново

VII. На 19.02. Общинска организация на СИБ Враца отпразнувахме 2 в 1 Свети Валентин и Трифон Зарезан, и отбелязване на 152 г. от обесването на Васил Левски със стихове от нашата поетеса Красимира Тодорова и със ставане на крака направихме ПОКЛОН пред подвига му.

Отбелязахме деня на любовта като на всички присъстващи 41 членове закачихме червени сърчица за любов, здраве и щастие, за да се чувстват обичани и обичащи, също и най-чакания празник "Трифон Зарезан".

Приветствие поднесе председателя на ОО на СИБ Враца Жасмина Баръмова с хумористично стихотворение, символично зарязване на лозата и дегустация на вина - които бяха 8 на брой - бели, розе и червени. На спечелилите имаше и символичен подарък.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

През 2025 г. се увеличава размерът на социалните помощи по Закона за социалното подпомагане. От юни 2023 г. те се определят в зависимост от линията на бедност в страната. Право на месечна помощ имат лица или семейства, чийто доход за предходния месец е по-нисък от определен диференциран доход. Диференцираният минимален доход се определя от основата за подпомагане, чийто месечен размер е 30 процента от линията на бедност за съответната година (за 2025 е 30% от 638 лева = 191,40 лв.), коригирана със съответния процент за групата, към която принадлежи лицето, както следва:

1. за лице, живеещо само – 165 процента х 191,40 лв = 315,81 лв;
2. за лице, съжителстващо с друго лице (лица) или семейство, и за всеки от съвместно живеещите съпрузи - 100 процента = 191,40 лв.;
3. за всяко дете до 16-годишна възраст, а ако учи – до придобиване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст – 100 процента = 191,40 лв.;
4. за бременни жени 45 дни преди раждане и за родител, отглеждащ дете до 3-годишна възраст – 120 процента х 191,40 лв. = 229,68 лв.;
5. за родител отглеждащ сам дете/деца до 16-годишна възраст, а ако учи – до придобиване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст – 120 процента х 191,40 лв. = 229,68 лв.;

При наличие на повече от едно основание се прилага по-високият размер. Размерът на месечната помощ се определя като разлика между диференцирания минимален доход или сумата от диференцираните минимални доходи и доходите на лицата или семействата през предходния месец. Доходите се декларират за месеца, през който са получени независимо за кой период се отнасят. /Вижте, чл. 9 от ППЗСП/

Увеличават се и еднократните помощи за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на лицата и семействата съгласно чл. 16 от ППЗСП. Те се определят от трикратният размер на линията на бедността. За 2025 г. сумата за тази помощ е до 1914 лв.

Хората могат да подават заявления за социално подпомагане във всяка дирекция

„Социално подпомагане“ в страната. Документи ще могат да се подават и по електронен път.

Повишаването на минималната заплата от 1 януари 2025 г. на 1077 лв. увеличава възнагражденията на асистентите по Закона за личната помощ, които се грижат за деца с 90 и на 90 % вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност и хора с трайни увреждания с определена чужда помощ. През 2025 г. тяхното основно месечно брутно възнаграждение става 1526 лв. за 8-часов работен ден и отработени 168 часа месечно. Ако на асистента се дължи и допълнително възнаграждение за трудов стаж и професионален опит, заплащането му ще бъде по-високо.

Международно сътрудничество

I. Директивата относно европейската карта за инвалидност и европейската карта за паркиране бе публикувана на 14 ноември т.г. в Официален вестник на ЕС ! Това бележи последната стъпка в превръщането на директивата в официален закон и започва обратното броене за държавите-членки да я прилагат. Сега те разполагат с максимум 30 месеца, за да адаптират законите към националните правила (наречен процес на транспониране) и максимум 42 месеца, считано от 14 ноември, за да настройат необходимите системи и да започнат да издават картите.

Това означава, че Европейската карта за инвалидност трябва да бъде реалност във всички държави от ЕС най-много след 3 години и половина: до 14 май 2028 г. Европейският форум на хората с увреждания (ЕФХУ) препоръчва държавите от ЕС да извършат промени в националните закони с приоритет и да започнат да приемат и издават картите веднага щом е възможно.

Междувременно, ЕФХУ ще подкрепи своите членове през този период с ресурси, за да се гарантира, че националните правила, които са в основата на картите, да са амбициозни и да надхвърлят минималните стандарти. Също така организацията ще продължи да се застъпва пред Европейската комисия, за да гарантира, че техническите текстове, които все още трябва да бъдат разработени (делегираните актове и актовете за изпълнение), са възможно най-добри.

Свободата на движение все още не е постигната

Картите обаче няма да направят пълната свобода на движение реалност за хората с увреждания. ЕФХУ планира да се застъпи за по-нататъшно законодателство, което да гарантира, че хората с увреждания могат свободно да се движат и живеят навсякъде в ЕС, включително възможността да живеят и работят в чужбина, без да губят необходимата подкрепа.

II. Предложения на ЕФХУ към новите инициативи на ЕК относно Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания 2021 -2030

Новата Европейска комисия потвърди актуализирането на Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания 2021-2030 с нови инициативи от настоящата година за оставащия период до 2030 г.

ЕФХУ са предоставили няколко основни предложения, свързани с тези инициативи, между които се открояват следните:

Европейска агенция за достъпност

Тази агенция ще бъде офис, базиран в една от страните от ЕС, който подобрява начина, по който се разработват политиките на ЕС за достъпност и как те се използват в действителност за подобряване на живота на хората.

Това може да помогне на националните правителства да прилагат ефективно Европейския акт за достъпност, като гарантира, че продуктите и услугите са достъпни в целия ЕС. Освен това, той ще съветва политиките на ЕС относно бъдещи приоритети и закони за подобряване на достъпността за хората с увреждания.

Гаранция за заетост и умения за хора с увреждания

Представете си: Мария, на 32 години, е човек с увреждания, безработен от години. В (идеално) бъдеще тя би могла да се регистрира в местната си служба по труда и да се възползва от Гаранцията за заетост и умения за хора с увреждания.

Финансирана от бюджета на ЕС и от националните бюджети, програмата ще осигури обучение или ще субсидира нейната заплата, за да осигури работа за първите няколко месеца на работа. Това ще се случи не по-късно от четири месеца след като Мария се запише в програмата, без това да се отрази на обезщетението или услугите за инвалидност, докато не получи постоянен трудов договор.

Фонд за достъпност в новия Европейски план за достъпни жилища

Европейската комисия планира действия за облекчаване на тежестта на наемите и ипотеките, включително изграждане на жилища на достъпни цени и пренасочване на съществуващите структури за жилища в целия ЕС. Един фонд на ЕС за достъпни жилища ще гарантира, че жилищата на достъпни цени могат да се използват от хора с увреждания, като насърчава държавите-членки да дават приоритет на достъпността независимо от националните политики. Фондът може да се използва за обновяване на съществуващи жилищни сгради, за да бъдат по-достъпни, или за интегриране на достъпен архитектурен дизайн в изграждането на нови жилища.

Стратегия на ЕС за преход от институции към включване в общността

ЕС трябва да създаде подробен план за намаляване на броя на хората с увреждания, останали изолирани в институции, включително дефиницията за събиране на данни и проследяване на напредъка във времето. Той също така трябва да изготви план за това как ЕС предлага експертни съвети на държавите-членки, за да ги направи по-малко зависими от сегрегиращите институции, и дори как може стратегически да използва фондовете на ЕС, за да насърчи националните правителства да бъдат по-активни при закриването на институции.